# Zay?flama Haplar?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Zay?flama Haplar?na Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33564

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Zay?flama Haplar?na Yönelik Tutum Ölçe?i (ZHTÖ), genç yeti?kin kad?nlar?n zay?flama haplar?n?n kullan?m?, alg?lanan etkinli?i ve güvenilirli?i hakk?ndaki tutum düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometri arac?d?r. Ölçek, özellikle h?zl? kilo verme yöntemlerine kar?? geli?tirilen inançlar? ve bu inançlar?n alt?nda yatan motivasyonlar? (örne?in, zaman k?s?tl?l??? veya sosyal normlar) belirlemeyi hedeflemektedir. 18 maddeden olu?an bu ölçek, üç ana alt boyutta yap?land?r?lm??t?r ve psikometrik özellikleri yüksek iç tutarl?l?k sergilemektedir.

## Anahtar Kelimeler

Zay?flama Haplar?, Tutum Ölçe?i, Genç Yeti?kin Kad?nlar, Ölçek Geli?tirme, Kilo Yönetimi, Ki?isel Normlar, Güvenilirlik

## Yazarlar

Cihan, B., Bozo, Ö.

## Amaç

Zay?flama Haplar?na Yönelik Tutum Ölçe?i (ZHTÖ), günümüzde popülerle?en ve sa?l?k riskleri ta??yabilen zay?flama haplar?n?n kullan?m?na dair bireylerin sahip oldu?u psikolojik e?ilimleri ve de?erlendirmeleri sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, genç yeti?kin kad?n popülasyonunda zay?flama haplar?na yönelik olumlu ya da olumsuz tutum sergilemenin alt?nda yatan faktörleri (pratiklik, sosyal etki ve güven alg?s?) ortaya ç?karmakt?r. Bu araç, halk sa?l??? ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lara, riskli davran??lar? önlemeye yönelik müdahale programlar? geli?tirmede veri sa?lamay? amaçlamaktad?r.

## Yap?

Ölçek, zay?flama haplar?na yönelik tutumu çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r ve üç temel alt boyuttan olu?ur: Kilo Yönetimi, Ki?isel Normlar ve Güvenilir Olma. Bu alt boyutlar, bireylerin hap kullan?m?n? ki?isel ya?am ko?ullar? (Kilo Yönetimi), sosyal çevre ve ünlülerin etkisi (Ki?isel Normlar) ve ürünün güvenilirli?ine dair ?üpheleri (Güvenilir Olma) aç?s?ndan de?erlendirmesini yans?t?r.

Toplam 18 maddeden olu?an ZHTÖ, bireyin zay?flama haplar?n? ne ölçüde bir çözüm yolu olarak gördü?ünü, sosyal referans gruplar?n?n bu konudaki etkisini ne kadar önemsedi?ini ve bu tür ürünlere kar?? genel bir güven veya güvensizlik duyup duymad???n? belirlemek üzere tasarlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Geçerlik

Zay?flama Haplar?na Yönelik Tutum Ölçe?i'nin (ZHTÖ) geçerlilik çal??malar?, faktör analizi yöntemiyle gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler sonucunda ölçe?in üç faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u do?rulanm?? ve bu yap?, ölçe?in yap? geçerlili?i ta??d???n? göstermi?tir.

Faktör yap?s?n?n detaylar? a?a??daki gibidir: ?lk faktör olan "Kilo Yönetimi", sekiz maddeden olu?maktad?r ve toplam varyans?n % 46.28'ini aç?klamaktad?r (kesme noktas?: 8.33). ?kinci faktör, "Ki?isel Normlar" olarak adland?r?lm?? olup alt? maddeden olu?ur; bu faktör aç?klanan varyans?n % 6.94'ünü temsil etmektedir (kesme noktas?: 1.25). Son olarak, dört maddeden olu?an "Güvenilir Olma" faktörü, toplam varyans?n % 5.27'sini aç?klam??t?r (kesme noktas?: 0.95). Bu sonuçlar, ölçe?in teorik olarak beklenen yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

## Güvenirlik

Zay?flama Haplar?na Yönelik Tutum Ölçe?i'nin (ZHTÖ) iç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Yap?lan hesaplamalar sonucunda ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur ($\alpha = 0.93$).

Bu yüksek Cronbach alfa de?eri, ölçekteki tüm maddelerin ayn? yap?y?, yani zay?flama haplar?na yönelik tutumu, tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde kullan?lan temel yöntem, Aç?mlay?c? Faktör analizi olmu?tur. Analizler sonucunda ölçek, toplamda 18 madde ve üç alt boyuttan olu?an bir yap?ya ayr?lm??t?r. Bu üç faktör, özde?er ve aç?klanan varyans yüzdeleri göz önünde bulundurularak belirlenmi?tir.

Faktörlerin detayl? da??l?m? ?öyledir:

**Kilo Yönetimi (8 Madde):** Bu faktör, bireyin pratik nedenlerle (zaman k?s?tl?l??? gibi) zay?flama haplar?n? bir çözüm olarak görme e?ilimini yans?t?r. Toplam varyans?n % 46.28'ini aç?klamaktad?r.

**Ki?isel Normlar (6 Madde):** Bu faktör, sosyal referans gruplar?n?n veya ünlülerin davran??lar?n?n zay?flama hap? kullan?m?na yönelik tutumu nas?l etkiledi?ini ölçer. Aç?klanan varyans oran? % 6.94'tür.

**Güvenilir Olma (4 Madde):** Bu faktör, zay?flama haplar?n?n içeri?i ve üretim ?ekli hakk?ndaki bilgiye ra?men, ürüne duyulan genel güven veya ?üpheyi ifade eder. Aç?klanan varyans oran? % 5.27'dir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Ölçek Bilgileri

**Test Tipi:** Geli?tirme (Özgün Ölçek)

**Format:** Kendini De?erlendirme Ölçe?i

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Genç Yeti?kin Kad?nlar

**Ya? Grubu:** Genç Yeti?kinler (Çal??mada belirtilen ya? aral???na odaklan?lm??t?r)

**Popülasyon Detaylar?:** Çal??ma, zay?flama haplar?n?n hedef kitlesi olan genç yeti?kin kad?nlar üzerinde yürütülmü?tür.

**Test Metodolojisi:** 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum; 5=Tamamen Kat?l?yorum)

## Anahtar Kelimeler

ZHTÖ, Tutum Ölçümü, Psikolojik Ölçek, ?ç Tutarl?l?k, Psikometri, Diyet Haplar?

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** bozo@metu.edu.tr (Sorumlu Yazar Özlem Bozo)

**Yaz??ma Adresi:** Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Psikoloji Bölümü (Yay?n referans?na dayal? tahmin)

## ?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2012 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Özlem Bozo ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: bozo@metu.edu.tr.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? psikometrik verileri, Türk Psikoloji Yaz?lar? dergisinde yay?mlanm??t?r ve eri?ime aç?kt?r.

## Referanslar

Cihan, B. ve Bozo, Ö. (2012). Genç yeti?kin kad?nlarda zay?flama haplar?na yönelik tutumlar? ölçen bir ölçe?in geli?tirilmesi. *Türk Psikoloji Yaz?lar?*, *15*(30), 63-69.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: Türk Psikoloji Yaz?lar? (2012)

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: zayifl-ama-haplarina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

## Zay?flama Haplar?na Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplamda 3 alt boyut ve 18 maddeden olu?maktad?r. Alt boyutlar ve örnek maddeler a?a??dad?r:

**Kilo Yönetimi (8 m):** Egzersiz yaparak kilo vermeye vaktim yoksa kilo vermek için diyet hap? kullanabilirim

**Ki?isel Normlar (6 m):** Ünlü insanlar diyet hap? kullan?yorlarsa bir bildikleri vard?r

**Güvenilir Olma (4 m):** ?çeri?ini ve nas?l yap?ld???n? bilsem de diyet haplar?na güvenmem

ARABPSYCHOLOGY.COM